

OLIMPIADA DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
ETAPA NAȚIONALĂ
GURA HUMORULUI, 2-6 APRILIE 2012
DISCIPLINA ECONOMIE

- **Minden tétel kötelező. A megjelenés 10 pont.**
- **A tételek megoldására 3 óra áll rendelkezésükre.**

I. TÉTEL

(20 pont)

Adott a következő szövegrészlet:

Biztosak lehetünk már abban, hogy megszabadultunk a vágózó inflációtól. 2011-től az infláció folyamatosan csökken. A régi, adminisztratív típusú sémákon alapuló infláció-fékező rendszerek figyelmen kívül hagyták a piaci valóságot és a vállalatokat gazdaságilag indokolatlan lépések megtételére készítették. Ideje újra működésbe hozni a piac mechanizmusát. Természetesen mindezt lassan sietve. Elkerülve az inflációnak egy robbanó emelkedését, majd egy hirtelen zuhanását, hiszen semmi sem nehezebb, mint a pénztömeg szabályozása ilyen ingadozások idején.

(a *Ziarul financiar* 2012. március 27-ei számában megjelent cikk adaptációja)

Válaszoljatok az alábbi kérdésekre a szövegrészlet alapján:

a) Soroljátok fel öt gazdasági fogalmat, melyek megjelennek a szövegrészletben!	5 pont
b) Határozzátok meg az a) pontban felsorolt fogalmakat!	5 pont
c) Magyarázzátok meg az infláció és pénztömeg között fennálló összefüggést!	5 pont
d) Indokoljátok meg az állítást, miszerint <i>ideje újra működésbe hozni a piac mechanizmusát, mindezt lassan sietve!</i>	5 pont

II. TÉTEL

(25 pont)

Egy nemzetgazdaságban a munkanélküliség különböző formákban nyilvánul meg, melyek sajátos helyzeteket felelnek meg.

1. Az állami tulajdonban levő vállalatokat privatizálták/felszámolták Romániában 1990-től kezdve.
2. A csúcstechnológiának a személygépkocsik iparára gyakorolt hatására átalakult ebben a szektorban a foglalkoztatott munkaerő (az alkalmazottak kategóriáinak) szerkezete.
3. A gazdaságtudományi és jogi egyetemi karok végzettjei nehézségekbe ütköznek az álláskeresés során a tapasztalat hiányából kifolyólag.
4. Egy recesszióban (hanyatlásban) levő nemzetgazdaságban a foglalkoztatottsági arány csökken, a beruházások csökkenése pedig megsokszorozódva fejt ki következményeit az egész gazdaság szintjén.
5. Nyáron Romániában a legtöbb alkalmazott az építkezésben dolgozik, télen pedig a vendéglátóiparban.

a) Állapítsátok meg az összes felsorolt helyzet esetében, milyen típusú munkanélküliséggel szembesülünk!	15 pont
b) Indokoljátok meg a munkanélküliség típusát két helyzet esetében!	10 pont

III. TÉTEL**(20 pont)**

A T_0 időszakban egy termelési ciklus egy harmadévig tart és lefolyása alatt 1000 db. terméket állítanak elő. Egy termék egységára 40.000 p.e. Az éves termelés 100 millió p.e. értékű műszaki tőke felhasználásával valósul meg, melynek 52%-a állótőke, a fennmaradó rész pedig a nyersanyagok, anyagok, üzemanyag és villamos energia értékének térítésével járó költség. Az állótőke-fogyasztás évente 12 millió p.e. A munkabéreköltség minden termelési ciklusban 10 millió p.e.-nek felel meg, melyből 2 millió p.e. az adminisztratív személyzet fizetése. A T_1 időszakban az előállított és eladott árumennyiség 25%-kal növekszik, a változó költségek a termékkibocsátással arányosan változnak, az eladási ár pedig változatlan marad. A felsorolt adatok alapján számítsátok ki, számítási képletek alapján, tisztázva a felhasznált rövidítéseket:

- a termelési költséget a T_0 és a T_1 időszakban!
- az árbevételhez viszonyított profitrátát a T_0 időszakban!

Megjegyzés: A számítást egy tizedes pontossággal végezzétek!

- a profit abszolút értékének változását a T_1 időszakban a T_0 időszakhoz viszonyítva!

IV. TÉTEL**(25 pont)**

Írjátok át a vizsgalpra az alábbi táblázatot!

Időszak (T)	Ár (p.e./db.)	Kereslet az A helyzetben (db.)	Kereslet a B helyzetben (db.)	Kínálat (db.)	Túlkereslet az A helyzetben (db.)	Túlkínálat az A helyzetben (db.)
T_1	500	1.000		600		
T_2	600			700	200	
T_3	700	800				0
T_4	800			900	-	200
T_5	900	600				400

A. Egészítsétek ki a táblázatot tudván, hogy a B helyzetben a kereslet változását a vásárlók jövedelmének növekedése idézi elő! **10 pont**

B. Ábrázoljátok grafikusán, egyetlen koordináta-rendszerben az egyensúlyi ár kialakulását az „A kereslet” és „B kereslet” esetében **3 pont**

C. Nevezétek meg az „A kereslet” esetében, a grafikus kép alapján:

- az egyensúlyi mennyiséget!
- az egyensúlyi mennyiségnek megfelelő árat!

4 pont

D. a) Számítsátok ki a kínálat árrugalmassági együtthatóját a T_1 - T_5 intervallumban, felírva a felhasznált számítási képletet!

Megjegyzés: A számítást egy tizedes pontossággal végezzétek!

b) Számítsátok ki a kereslet jövedelemrugalmassági együtthatóját, amikor a rendelkezésre álló jövedelem 1.000 p.e.-ről 1.500 p.e.-re növekedik, tudván, hogy az alacsonyabbrendű javak kereslete 4.000 darabról 3.000 darabra csökkent, felírva a felhasznált számítási képletet!

Megjegyzés: A számítást egy tizedes pontossággal végezzétek!

8 pont